

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТ ПІДПРИЄМСТВА НТУ «Дніпровська політехніка»

Цибенко О.А.

Науковий керівник: к.т.н., доц. Штефан Н.М.

В процесі господарської діяльності підприємства несуть відповідні витрати, без яких неможливо досягти визначених цілей і завдань, які стоять перед ними. Виробляючи продукцію, підприємство витрачає різні ресурси і від того, наскільки ефективно воно це робить, залежать результати його діяльності в цілому. Тому ефективність роботи підприємства залежить від правильної організації системи планування та управління витратами.

Багато дослідників вивчали планування та управління витратами. Серед них ми можемо відмітити як вітчизняних науковців: І. Бойчик, А. Риндя, М. Грецак, С. Покропивний, Ю. Цаль-Цалко, так і зарубіжних — К. Друрі, Р. Ентоні, Дон Р. Хенсен., та ін.

Структура витрат залежить від галузі промисловості, особливостей технологічного та організаційного рівня підприємства, якості сировини, кваліфікації робітників і відповідного рівня оплати їх праці.

Розглянемо структуру витрат українських підприємств (табл.1):

Таблиця 1

Динаміка структури витрат українських підприємств

Структура витрат	2017		2018		2019		2020	
	млн.грн	%	млн.грн	%	млн.грн	%	млн.грн	%
Витрати на виробництво продукції (товарів, послуг)	3525187.89	100	4262963.94	100	4675307.92	100	4988651.34	100
Матеріальні витрати та витрати на оплату послуг	2644464.85	75,0	3165253.11	74,3	3336959.99	71,4	3475157.44	69,7
Амортизація	247062.36	7,0	287079.98	6,7	341595.31	7,3	402733.45	8,1
Витрати на оплату праці	472764.74	13,4	601661.20	14,1	746979.81	16,0	819957.99	16,4
Відрахування на соціальні заходи	97172.62	2,8	125448.89	2,9	154265.45	3,3	170631.17	3,4
Інші витрати	63723.31	1,8	83520.76	2,0	95507.36	2,0	120171.30	2,4

Як видно з таблиці 1, найбільшу частку загальних витрат, протягом періоду 2015-2020рр, займають матеріальні витрати - 69,7- 75%. Амортизаційні відрахування в межах- 6,7 – 8,1%. Витрати на оплату праці коливалися в межах 12,1 – 16,4%. Також відрахування на соціальні заходи - 2,7 – 4%. Інші витрати протягом аналізованого періоду складають - 1,8-2,7% [1]

До основних напрямів зменшення витрат виробництва і реалізації продукції підприємства належать:

- зменшення матеріальних витрат на одиницю продукції;
- зменшення розміру амортизаційних відрахувань, що припадають на одиницю продукції;
- зменшення витрат заробітної плати на одиницю продукції;
- зменшення адміністративних і витрат на збут товарів;
- ліквідація непродуктивних витрат.

Найбільший вплив мають на зменшення витрат мають підвищення технічного рівня виробництва; удосконалення організації виробництва; зміна, а саме, зростання обсягу виробництва. В результаті збільшення обсягу випуску продукції досягається економія умовно-постійних витрат.

Оптимальна структура витрат сприяє підвищенню конкурентоспроможності підприємства.

Відповідно, перед моделлю управління витратами суб'єкта господарювання ставляться такі завдання:

- орієнтованість на стратегічні цілі розвитку підприємства;
- зменшення абсолютної величини витрат підприємства в цілому та за окремими видами (напрямами) його діяльності;
- зменшення у структурі витрат підприємства частки умовно-постійних витрат, що, у свою чергу, дає змогу знизити поріг рентабельності та сформувати більш гнучку цінову політику щодо продукції підприємства (зниження рівня умовно-постійних витрат дасть можливість зменшити маржинальний прибуток без зменшення абсолютної величини операційного прибутку підприємства);
- забезпечення стабільності розподілу витрат у просторі та часі, що дасть змогу забезпечити фінансову стійкість підприємства та попередити його неплатоспроможність;
- недопущення зайвих витрат;
- комплексний характер управлінських рішень.

Формування комплексної системи управління витратами, що враховує встановлені цілі, завдання, принципи, методи, інструменти, функції та складові елементи системи управління витратами з врахуванням впливу на процес управління витратами факторів зовнішнього і внутрішнього середовища, забезпечує виробництво конкурентоспроможної продукції на засадах оптимізації витрат і цін. Наявність оперативної і адекватної інформації про собівартість кожного виду продукції, підвищення обґрунтованості прийняття управлінських рішень дозволяє оптимізувати рівень витрат і на даній основі підвищити рівень фінансових результатів роботи підприємства.

Перелік посилань

- 1.Статистична інформація. Витрати на виробництво продукції (товарів, послуг) підприємств за видами економічної діяльності - [Електронний ресурс] – Режим доступу <http://www.ukrstat.gov.ua/>